

تعارف

ی شخصیل تے نفسیر اپنہے اپنہے لوکاں تک پہنچا دین تے ایس مقصد لئی اینجان زوں نشر کرن، اشتہار چاہن تے خاص طور تے سرکولاًں، کالج تے تعلیمی اداریاں وچ پڑھ کسے نساں دا انتظام کرن ۔

نستخط

کوفی عنان

سیکرٹری جنرل

مر انسان کچھ بحیادی آزادیاں تے برابر دے ایے حقوق اپنہے نال لے کسے ایس دنیا وچ اوندے چھڑے لوندے گولوں کوئی دی نہیں کھو سکدا ۔

حافظ کرے گی ۔ ۔ اوہ ایہ کم اپنہے عالمی منشور زوں سامنے رکھ کسے کرری اے چھیڑا دنیا دے ایس یقین دی حمایت کروا اے پئی مر انسان کچھ بحیادی حقوق، کسے حیثیت، عزت تے وقار دا مالک ہوندا اے ۔

اقوام متحدہ نے انسانی حقوق دے عالمی منشور وچ مر شخص دے سارے حقوق بڑے سادے تے واضح طر عرقے نال بیان کرد تے نیں ۔

ایہ سارے حقوق تہانوں وی حاصل نیں ۔

اپنہے ایہ سارے حق پچھانو ۔ ۔ ایناں زوں غم کرد تے صرف اپنہے لئی نہیں سگوں دوجاں لئی وی ایناں دی حفاظت کرو ۔

انسانی حقوق دا عالمی منشور

پہلی گل

چونکہ مر انسان دی ذاتی عزت وقار تے ناقابل انتقال اکو چئے حقوق دا تسلیم کیتا چاا دنیا وچ آزادی، انصاف تے امن دی چہاد اے ۔

ت صدمہ پہنچیا اے تے عام لوکاں دی ایہ سب تون وڈی خواہش رہی اے پئی دنیا وچ مر شخص زوں اپنی گل کسن تے اپنہے عقیدے اُتے چلن دی آزادی ہودے تے اونوں کوئی محتاجی تے اثر خوف دی نہ ہودے ۔

چونکہ قانون اُتے عمل ورلڈ دے ذریعے انسانی حقوق دی حفاظت ایس واسطے بہت ضروری اے پئی انسان ظلم تے ذیانتی تون تنگ اکے بغاوت کرن اُتے مجبور نہ ہو جائے

چونکہ ساریاں قومان دے آپس دے دوستلہ تعلقات دا ودھنا ضروری اے ۔

بحیادی انسانی حقوق، انسانی عزت وقار تے مردان عورتاں سب دے اکو چئے حقوق جن لئے نہ تے وسیع آزادی دے ماحول وچ معاشرتی ترقی عام کرن تے لوکاں دے رمن سہن دا دعیا اچا کرن دا عزم کرلی اے ۔

چونکہ رکن ملکاں نے اقوام متحدہ نال رل کسے ساری دنیا وچ انسانی حقوق تے بحیادی آزادیاں دی حفاظت کرن تے حفاظت کروان دا عہد کرلی اے ۔

چونکہ ایہ عہد پورا کرن دی خاطر ایناں آزادیاں تے حقوق زوں سب دا چنگی طر حان سمجھ لینا بہت ضروری اے ۔

ایس واسطے من

جنرل اسمبلی انسانی حقوق دے ایس منشور

دا اعلان کر دی اے

دا مر ادارہ ایہ منشور سامنے رکھ کسے انسانی حقوق تے آزادیاں دا احترام پیدا کرن تے سارے رکن ملکاں تے اوناں علاقیاں وچ وی ایناں زوں ہنوان دی کوشش کردا رہوے چھوڑے رکن ملکاں دے ماتحت نیں ۔

دفعہ1

، آزاد تے حقوق تے عزت دے لحاظ نال برابر پیدا ہوندے نیں ۔ ۔ اوہ عقل سمجھ تے چنگے ہندے دی پچھان تے احساس رکھدے نے ایس واسطے اونان زوں اک دوجے نال بھائی چارے والا سلوک کرنا چاہی دا اے ۔

دفعہ2

منشور وچ بیان کر وتے گئے نیں تے اودے ایس حق ا تے اودے رنگ، نسل، زبان، مذہب، سیاسی نظریے، عقیدے، قومیت، معاشرے، امیری غریبی، خاندان تے اودے عورت یا مرد ہون دا کوئی فرق نہیں پیندا

حیثیت دی وجہ تون اودے نال دوجیاں تون کوئی وکھرا سلوک نہیں کیتا جائے گا بھانویں اودا ملک یا علاقہ آزاد اے تے بھانویں تولیتی غیر مختار یا سیاسی اختیار دے لحاظ نال کسے گل دا پابند اے ۔

دفعہ3

اپنی جان آزادی تے ذات دی حفاظت دا مر شخص زوں حق حاصل اے ۔

دفعہ4

کسے وی شخص زوں غلام یا لونڈی بنا کسے نہیں رکھی جاسکدا تے غلام تے لونڈیاں خریدن یا و بیچن دا کسے وی شکل وچ کوئی سودا نہیں کیتا چا سکدا ۔

دفعہ5

کسے وی شخص زوں نہ تے کوئی چہرمانی اذیت دتی جاسکدی اے نہ اودے نال کوئی ظالمانہ تے انسانیت سوز سلوک کیتا جاسکدا اے تے نہ ہی ایس طرح دی کوئی بھیڑی سزا دیتی جاسکدی اے ۔

دفعہ6

مر شخص دا ایہ حق اے پئی قانون مر تھاں لوندی شخصیت زوں تسلیم کرے ۔

دفعہ7

، قانون کوئی فرق رکھے بغیر مر کسے وی حفاظت کرے گا ۔ ۔ انسانی حقوق دے ایس عالمی منشور تون ہٹ کسے وکھری قسم دے کسے سلوک یا وکھرے سلوک دی ترغیب تون تحفظ دا مر کوئی حقدار اے ۔

دفعہ8

مر شخص زوں ببااختیار قومی عدالتاں وچ قانون تے آیین دیاں اونان خلاف ورزیاں دے خلاف موثر چارہ چوی دا حق حاصل اے جنہاں دے نتیجے وچ اودے انسانی حقوق مارے جائدے ہون ۔

دفعہ9

کسے وی شخص زوں کسے دی من مرضی اُتے نہ تے گرفتار یا نظر بند کیتا چا سکدا اے تے نہ ہی وطن تون باہر کڈھیا چا سکدا اے ۔

دفعہ10

اے پئی اودے حقوق تے فرائض طے کرن لئی یا ایہ فیصلہ کرن لئی پئی اودے اُتے چھڑے جرم دا الزام اے اوہ اونے کیتا اے کس نہیں، کسے غیر جانبدار، آزاد تے کھلی عدالت وچ مقدم چلایا جائے ۔

دفعہ11

مر شخص دا ایہ حق اے پئی جے اودے اُتے کسے فوجداری دا الزام اے تے اونوں اودوں تک بے گناہ سمجھیا جائے جنوں تک کھلی عدالت وچ صفائی دا پورا موقع دین تون بعد اودا مجرم ثابت نہیں ہو چاندا ۔

بین الاقوامی قانون موجب اوہ فعل یا خطا قابل سزا جرم نہیں، تے نہ ہی اونوں اوس سزا تون ودھ کوئی سزا دتی چا سکدی ہے چھڑی اوس فاعل یا خطا وئے ایس قسم دا فاعل یا خطا کرن والے لئی مؤثر اے ۔

دفعہ12

نتا چا سکدا اے تے نہ ہی اودی عزت تے نیک نامی دل انگلی اٹھائی چا سکدی اے ۔ ۔ مر شخص دا ایہ حق اے پئی قانون اونوں ایس قسم دی دخل اندازی یا نیک نامی تے عزت دے نقصان تون محفوظ رکھے ۔

دفعہ13

مر شخص دا ایہ حق اے پئی اونوں مر ریاست دے اندر اک تھاں تون درجے تھاں چان اُون تے رمن سہن دی آزادی ہووے ۔

مر شخص زوں اپنہے ملک سمیت کسے وی ملک تون چلے چان تے اپنہے ملک وچ واپس اُون دا حق حاصل اے ۔

دفعہ14

کسے دے جتھوں دکھ تشکیل تون بیچن لئی مر شخص زوں کسے درجے ملک وچ پناہ لین تے ایس پناہ تون فائدہ اٹھان دا حق حاصل اے ۔

ہدالتی کارروایاں تون بیچن لئی استعمال نہیں کیتا چا سکدا چھڑیاں خالصتاً کسے دے غیر سیاسی چرائم یا اومان حرکتاں دی وجہ تون کیتیاں چاندیاں نیں چھڑیاں اقوام متحدہ دے اصولاں دے خلاف نیں ۔

دفعہ15

مر شخص زوں قومیت دا حق حاصل اے ۔

کسے وی شخص زوں اودی قومیت زوں نہ تے زبردستی مجروم کیتا جائے گا تے نہ ہی قومیت تبدیل کرن تون روکیا جائے گا ۔

دفعہ16

، نسل، قومیت تے مذہب دی پابندی تون باغیر شادی کرن تے اپنا گھر وسان دا حق حاصل اے ۔ ۔ شادی کرن، شادی شدہ زندگی گزارن تے شادی شوڑ دین دے معاملے وچ عورت تے مرد دونہاں دے حق برابر نیں ۔

شادی عورت تے مرد دونہاں دی پوری تے آزادانہ مرضی نال ہی ہو سکدی اے ۔

کنہیہ معاشرے دا اک قدرتی گروپ تے بحیادی اکائی اے تے اونوں ایہ حق حاصل اے پئی معاشرہ تے مہلیت اودی حفاظت کرن ۔

دفعہ17

مر شخص زوں کسے نال سانچھ یا کسے سانچھ تون باغیر جاپیدا رکھن دا حق حاصل اے ۔

کسے گولوں لوندی جاپیدا کھوی نہیں چا سکدی ۔

دفعہ18

نہرں، کھلے عام یا نجی طور تے اتے اکلایں یا دوجیاں نال رل کسے اپنہے عقیدے یا مذہب دی تبدیلیغ کرن، اودے اتے عمل کرن، اودے مطابق عبادت کرن تے اپنہے مذہبی فرائض ادا کرن دی آزادی وی شامل اے ۔ ۔

19دفعہ۔

ا ُروجیاں زوں وسن دا حق حاصل اے ۔ ۔ ایس حق وچ ایہہ وی شامل اے پئی اوہ اپنہے غیالات، نظریات تے علم کسے وی وسیلے نال ملک دیاں سرحداں توں باہر وی پھنچا سکدا اے تے تے باہروں منگوا وی سکدا اے ۔ ۔

20دفعہ۔

ہر شخص زوں ہر امن طور تے دوجیاں نال رل مل کسے بیٹھن تے انجمنان ہنن دی آزادی دا حق حاصل اے ۔ ۔

کسے شخص زوں کسے انجمن وچ شامل مون اتے مچپور نہیں کیتا جا سکدا ۔ ۔

21دفعہ۔

آزادی نال چنے ہوئے نمائندیاں دے ذریعے یا کسے ذریعے توں بغیر اپنہے ملک دی حکومت وچ حصہ لین دا ہر شخص زوں حق حاصل اے ۔ ۔

اپنہے ملک وچ سرکاری ملازمت تک برابر دی رسائی ہر شخص دا حق اے ۔ ۔

ے ذریعے اپنی مرضی دا اظہار کر دے من گے ۔ ۔ ایہہ انتخابات مہاوی رائے دندگی دے ذریعے من گے ۔ ۔ را ُغنیہ ووٹ دے ذریعے یا آزادی نال را ُدین دے ایہیو جے کسی دوجے طریقے نال ندی جائے گی ۔ ۔

22دفعہ۔

نظام تے وسائی دے مطابق قومی کو شش تے بین الاقوامی تعاون نال اوہ اقتصادی، معاشرتی تے ثقافتی حقوق وی حاصل کر لوے چہڑے اودی عزت تے شخصیت دے آزادی نال ودھن پھلن لئی ضروری نیں ۔ ۔

23دفعہ۔

ہر شخص زوں کوئی کم کاج تے روزگار دا ذریعہ آزادی نال چکن، کم کاج دیاں مناسبت تے معقول شرطں تے بے روزگاری توں تحفظ دا حق حاصل اے ۔ ۔

ہر کسے زوں اکو چئے کم دے اکو چئے معاوضے دا حق حاصل اے تے ایس سلسلے وچ کسے نال کوئی فرق نہیں رکھیا جائے گا ۔ ۔

، معقول معاوضے دا حق حاصل اے چھیڑا اودے اپنہے تے اودے بال بچیاں دے باعزت گزارے لئی کافی موے ۔ ۔ تے جدھے وچ، ضروری ہودے تے، معاشرتی تحفظ دے دوجے ذریعان نال وادھا وی کیتا جا سکے ۔ ۔

اپنہے فائدے لئی ہر شخص زوں تجارتی انجمنان بستان تے اومنن وچ شامل ہون دا حق حاصل اے ۔ ۔

24دفعہ۔

ہر شخص زوں آرام تے ویلے وقت دا حق حاصل اے جدھے وچ اودے کم دے وقت دی حد دا مجرر کیتا جانا تے وقتافوقیاتنغولہ وے نال چھٹیاں دی شامل نیں ۔ ۔

25دفعہ۔

و تے دوجیاں معاشرتی رعایاں تے سولتاں توں دکھ بےروزگاری، یمیاری، معنوری، رنڈاپے، بڑھاپے تے ایسے حالات وچ روزگار چھٹ جان دے خلاف تحفظ دا حق وی شامل اے جنہاں اتے اوہا کوئی وس نہیں ۔ ۔

ے بچہ دا ایہہ حق اے پئی اومنن دی خاص طور تے ویکھ بھال تے مدد کیتی جاتے ۔ ۔ ایہہ حق سماج دے ہر بچے زوں حاصل اے بہانویں اوہ شادی نکاح دے نتیجے وچ پیدا ہویا اے تے بہانویں ایہدے بغیر ۔ ۔

26دفعہ۔

، درجیاں وچ اودی تعلیم ہفت تے جیادی تعلیم لازمی اے ۔ ۔ فنی تے پیشہ ورلنہ تعلیم دا عام انتظام ضروری اے تے ہر کسے زوں اپنی املیت دے مطابق اعلی ُ تعلیم حاصل کرن دا برابر دا حق حاصل اے ۔ ۔

بینائے، ساریاں قوام، نسلان تے مذہبان دے لوکناں وچ آپس دا سلوک اتفاق پیدا کرے، اک دوجے زوں بیرواثیت کرن دا چشہہ تے دوستی ودھائے تے اقوام متحدہ دا امن قائم رکھن دا مقصد پورا کرن وچ مدد دیوے ۔ ۔

ایہہ فیصلہ کرنا ماپیاں دا حق اے پئی اومنن دے بچیاں زوں کس قسم دی تعلیم دتی جائے ۔ ۔

27دفعہ۔

ہر شخص قوم دی ثقافتی زندگی وچ آزادی نال حصہ لین، فنون تے ادبیات توں فائدہ اٹھان تے سائنس دی ترقی تے اودے فائدیاں وچ حصےدار جن دا حق حاصل اے ۔ ۔

ہر شخص زوں حق حاصل اے کہہ اودی کسے سائنسی، علمی یا ادلی تصنیف دے نتیجے وچ چھیڑے اخلاقی تے مادی فائدے اومنوں حاصل ہوندے نہ اوہ محفوظ رہن ۔ ۔

28دفعہ۔

[Missing]

29دفعہ۔

[Missing]

30دفعہ۔

نا اتے کسے ملک، گروہ یا شخص زوں کسے ایے کم وچ شریک ہون یا کوئی ایسا کم کرن دا حق مل جائے جدھے نتیجے وچ ایس منشور وچ بیان کیتے گئے۔ انسانِی حقوق تے آزادیاں زوں نقصان پہنچے ۔ ۔